

HLAVA 1 - DEFINICE

Pojmy používané, při odborném zjišťování příčin leteckých nehod a incidentů mají tyto významy:

BEZPEČNOSTNÍ DOPORUČENÍ (SAFETY RECOMMENDATION)

Návrh Ústavu pro odborné zjišťování příčin leteckých nehod založený na informacích odvozených z odborného zjišťování příčin zpracovaný s cílem předcházet leteckým nehodám a incidentům. V žádném případě není záměrem vytváření předpokladů pro přisouzení viny nebo odpovědnosti za zavinění letecké nehody nebo incidentu. Kromě bezpečnostních doporučení, která vznikají na základě odborného zjišťování příčin leteckých nehod a incidentů, mohou bezpečnostní doporučení vznikat i na základě dalších zdrojů, včetně bezpečnostních studií.

FAKTORY, PŘÍSPÍVAJÍCÍ KE VZNIKU LETECKÉ NEHODY NEBO INCIDENTU (CONTRIBUTING FACTORS)

Činnosti, opomenutí, události, podmínky nebo jejich kombinace, jejichž odstranění, vyhnutí se jim nebo jejich nepřítomnost by snížila pravděpodobnost vzniku letecké nehody nebo incidentu nebo zmírnila vážnost následků letecké nehody nebo incidentu. Zjištění faktorů, přispívajících ke vzniku letecké nehody nebo incidentu neznámá stanovení zavinění nebo určování správních, občanskoprávních nebo trestních odpovědností.

INCIDENT (INCIDENT)

Událost jiná než letecká nehoda, spojená s provozem letadla, která ovlivňuje nebo by mohla ovlivnit bezpečnost provozu.

Jedná se o chybnou činnost osob nebo nesprávnou činnost leteckých a pozemních zařízení v leteckém provozu, jeho řízení a zabezpečování, jejíž důsledky však zpravidla nevyžadují předčasné ukončení letu nebo provádění nestandardních (nouzových) postupů. Incidenty v letovém provozu se rozdělují podle příčin na:

- a) letové,
- b) technické,
- c) v řízení letového provozu
- d) v zabezpečovací technice
- e) jiné.

Mezi příčiny incidentů se zahrnují i nepředvídané přírodní jevy (výboje statické elektřiny, střety s ptáky apod.), pokud neohrožily bezpečnost letu do té míry, že byly hodnoceny jako vážný incident nebo letecká nehoda.

Poznámka: Druhy incidentů, které mají z hlediska ICAO zvláštní význam pro zpracování

rozborů směřujících k preventivním opatřením, jsou obsaženy v Dodatku C.

LETADLO (AIRCRAFT)

Zařízení schopné vyvozovat síly nesoucí jej v atmosféře z reakcí vzduchu, které nejsou reakcemi vůči zemskému povrchu.

LETECKÁ NEHODA (ACCIDENT)

Událost spojená s provozem letadla, která se, v případě pilotovaného letadla, stala mezi dobou, kdy jakákoliv osoba nastoupila do letadla s úmyslem vykonat let a dobou, kdy všechny takové osoby letadlo opustily, nebo která se, v případě bezpilotního letadla, stala mezi dobou, kdy letadlo je připraveno k pohybu pro účely letu a dobou, kdy zastaví na konci tohoto letu a hlavní pohonná soustava je vypnuta, a při které:

a) některá osoba byla smrtelně nebo těžce zraněna následkem:

- přítomnosti v letadle, nebo
- přímého kontaktu s kteroukoli částí letadla, včetně částí, které se od letadla oddělily, nebo
- přímým působením proudu plynů (vytvořených letadlem),

s výjimkou případů, kdy ke zranění došlo přirozeným způsobem, nebo způsobila-li si je osoba sama nebo bylo způsobeno druhou osobou, nebo jestliže šlo o černého pasažéra ukrývajícího se mimo prostory normálně používané pro cestující a posádku; nebo

b) letadlo bylo zničeno, nebo poškozeno tak, že poškozené:

- nepříznivě ovlivnilo pevnost konstrukce, výkon nebo letové charakteristiky letadla, a
- vyžádá si větší opravu nebo výměnu poškozených částí,

s výjimkou poruchy nebo poškození motoru, jestliže toto poškození je omezeno pouze na jeden motor (včetně jeho příslušenství nebo motorových krytů); vrtulí (rotorových listů), okrajových částí křidel, antén, snímačů, lopatek, pneumatik, brzd, podvozku, aerodynamických krytů, palubní desky, krytů přistávacího zařízení, čelních skel, potahu letadla (jako jsou malé vrypy nebo proražení) nebo nevýznamná poškození listů hlavního rotoru, listů ocasního rotoru, přistávacího zařízení a těch poškození, která jsou zapříčiněna krupobitím nebo střetem s ptákem (včetně poškození krytu radarové antény na letadle); nebo

c) letadlo je nezvěstné, nebo je na zcela nepřístupném místě.

Poznámka 1: Pro jednotnost statistik, zranění mající za následek smrt do 30 dnů od data nehody je organizací ICAO klasifikováno jako smrtelné.

Poznámka 2: Letadlo je považováno za nezvěstné, jestliže pátrání bylo úředně (oficiálně) ukončeno a trosky nebyly nalezeny (lokalizovány).

Poznámka 3: Typ bezpilotního letadla, u kterého se má zjišťovat příčina letecké nehody, je uvedený v ust. 5.1.

Poznámka 4: Návod ke stanovení poškození letadla naleznete v Dodatku G.

LETOVÝ ZAPISOVAČ (FLIGHT RECORDER)

Jakýkoliv typ zapisovače zastavěný v letadle pro účely získání údajů k doplnění odborného zjišťování příčin leteckých nehod nebo incidentů.

Poznámka: Technické požadavky na tato zařízení jsou uvedeny v Předpisu L 6/I, II a III.

MAXIMÁLNÍ HMOTNOST (MAXIMUM MASS)

Maximální schválená vzletová hmotnost.

ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN (INVESTIGATION)

Proces, prováděný za účelem prevence leteckých nehod a incidentů, který zahrnuje shromáždění a analýzu všech potřebných informací, vypracování závěrů včetně určení příčin a/nebo faktorů, které k nim přispěly, a v případě potřeby zpracování bezpečnostních doporučení.

PORADCE (ADVISER)

Osoba jmenovaná na základě její kvalifikace Smluvním státem (v ČR Ústavem), aby pomáhala zplnomocněnému představiteli při odborném zjišťování příčin.

PROVOZOVATEL (OPERATOR)

Osoba, organizace nebo podnik provozující letadla nebo nabízející jejich provoz.

PŘEDBĚŽNÁ ZPRÁVA (PRELIMINARY REPORT)

Sdělení používané k rychlému rozšíření informací, získaných v počátečních fázích odborného zjišťování příčin.

PŘEDSEDA KOMISE pro odborné zjišťování příčin (dále jen PŘEDSEDA KOMISE) (INVESTIGATOR-IN-CHARGE)

Osoba pověřená ředitelem Ústavu na základě její kvalifikace odpovědná za organizaci a vedení odborného zjišťování příčin.

PŘÍČINY (CAUSES)

Činnosti, opomenutí, události, podmínky nebo jejich kombinace, vedoucí k letecké nehodě nebo k incidentu. Zjišťování příčin nezahrnuje stanovení zavinění nebo určování správních, občanskoprávních nebo trestních odpovědností.

SITUACE BLÍZKÁ SRÁŽCE S TERÉNEM PŘI ŘÍZENÉM LETU (Near CFIT)

Situace blízká srážce s terénem nebo vodní plochou při řízeném letu, která byla odvrácena, a to náhodně nebo akcí k vyhnutí. (ESARR 2)

SRÁŽKA S TERÉNEM PŘI ŘÍZENÉM LETU (CFIT)

Za událost CFIT se označuje událost, kdy plně funkční letadlo je řízeno posádkou takovým způsobem, že dojde k neúmyslnému střetu s terénem. (ESARR 2)

STÁT PROJEKCE (STATE OF DESIGN)

Stát, pod jehož jurisdikci spadá organizace odpovědná za Typový návrh.

STÁT UDÁLOSTI (STATE OF OCCURENCE)

Stát, na jehož území došlo k letecké nehodě nebo k incidentu.

STÁT PROVOZOVATELE (STATE OF OPERATOR)

Stát, ve kterém má provozovatel hlavní sídlo podniku nebo stát, ve kterém je registrován, nemá-li takové hlavní sídlo podniku.

STÁT VÝROBY (STATE OF MANUFACTURE)

Stát, pod jehož jurisdikci spadá organizace odpovědná za konečnou montáž letadla.

STÁT ZÁPISU DO REJSTŘÍKU (STATE OF REGISTRY)

Stát, v jehož rejstříku je letadlo zapsáno.

Poznámka: V případě registrace letadla mezinárodní letecké společnosti na jiném než národním základě, jsou státy, které ustavily tuto společnost, povinny společně a bez rozdílu převzít závazky Státu zápisu do rejstříku, vyplývající z Úmluvy o mezinárodním civilním letectví (ICAO Doc 8722).

STÁTNÍ PROGRAM BEZPEČNOSTI (STATE SAFETY PROGRAMME (SSP))

Integrovaný soubor pravidel a činností zaměřený na zvyšování bezpečnosti.

TĚŽKÉ ZRANĚNÍ (SERIOUS INJURY)

Zranění, které utrpěla osoba při letecké nehodě a které:

- vyžaduje hospitalizaci delší než 48 hodin, započaté do 7 dnů od vzniku zranění; nebo
- mělo za následek zlomeninu jakékoli kosti (s výjimkou jednoduchých zlomenin prstů na ruce, na noze nebo zlomení nosu); nebo způsobilo tržnou ránu mající za následek silné krvácení, poškození nervů, svalů nebo šlach; nebo
- způsobilo vnitřní zranění některého orgánu; nebo
- způsobilo popáleniny druhého nebo třetího stupně, nebo jakékoli popáleniny zahrnující více než 5 % povrchu těla; nebo
- způsobilo prokazatelné vystavení se infekčním látkám nebo nebezpečné radiaci.

**ÚŘAD PRO ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN
LETECKÝCH NEHOD (ACCIDENT INVESTIGATION
AUTHORITY)**

Úřad určený státem, který je odpovědný za odborné zjišťování příčin leteckých nehod a incidentů v souvislosti s tímto předpisem.

Poznámka: V ČR je tímto úřadem ÚZPLN.

VÁŽNÝ INCIDENT (SERIOUS INCIDENT)

Incident, jehož okolnosti naznačují vysokou pravděpodobnost LN, jenž je spojený s provozem letadla a který se, v případě pilotovaného letadla, stal mezi dobou, kdy jakákoliv osoba nastoupila do letadla s úmyslem vykonat let a dobou, kdy všechny takové osoby letadlo opustily, nebo který se, v případě bezpilotního letadla, stal mezi dobou, kdy letadlo je připraveno k pohybu pro účely letu a dobou, kdy zastaví na konci tohoto letu a hlavní pohonná soustava je vypnuta.

Poznámka 1: Rozdíl mezi leteckou nehodou a vážným incidentem je pouze v následcích.

Poznámka 2: Příklady vážných incidentů jsou uvedeny v Dodatku C.

**ZPLNOMOCNĚNÝ PŘEDSTAVITEL (ACCREDITED
REPRESENTATIVE)**

Osoba pověřená na základě její kvalifikace Smluvním státem (v ČR Ústavem) za účelem účasti na odborném zjišťování příčin, které provádí stát, na jehož území k nehodě došlo. Pokud byl ve Smluvním státě zřízen úřad, který je pověřen odborným zjišťováním příčin, pověřený zplnomocněný představitel by měl být za běžných okolností z tohoto úřadu.

**DEFINICE POUŽÍVANÉ VÝHRADNĚ
V ČESKÉ REPUBLICE:****OPATŘENÍ KE ZVÝŠENÍ BEZPEČNOSTI**

Opatření subjektu civilního letectví založené na informacích odvozených z kontrolní činnosti oprávněných orgánů a odborného zjišťování příčin zpracované s cílem předcházet leteckým nehodám a incidentům.

**ÚSTAV – Ústav pro odborné zjišťování příčin
leteckých nehod (ÚZPLN)**

Ústav provádí odborné zjišťování příčin leteckých nehod a incidentů (dále jen odborné zjišťování příčin).

ZMOCNĚNĚC

Osoba, kterou Ústav může na základě dohody s leteckým dopravcem nebo provozovatelem nebo provozovatelem leteckých prací nebo provozovatelem letiště nebo poskytovatelem letových provozních služeb nebo služeb při odbavovacím procesu na letišti pověřit interním analyzováním příčin organizace, pokud splňuje podmínky odborné způsobilosti k této činnosti.

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO

ZÁMĚRNĚ NEPOUŽITO